

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ YIL : 17 SAYI:180 MAYIS 2005

TELEKOMÜNİKASYONDA
KAMUSAL SORUMLULUK

BARIŞÇIL VE ÇEVRECİ ENERJİ POLİTİKALARINA DOĞRU

Avrupa Birliği, enerjide dışa bağımlılığı ve sera gazı salımlarını azaltmak üzere 1990'lı yılların başında yenilenebilir enerji kaynakları kullanımının artırılmasına yönelik araştırma projeleri başlatmış ve 2010 yılına kadar toplam enerjinin %12 sinin yenilenebilir kaynaklardan elde edilmesini öngörmüştür. Bu amaçla 2001 yılında yayınlanan 77 sayılı AB direktifi AB'ye tam üye olmayı hedefleyen Türkiye'yi de yasal düzenlemelere zorlamıştır.

Elektrik enerjisi üretiminde, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı kullanımın artması insanoğlunu hem enerji kaynaklarına sahip olmak adına yapılan savaşlardan hem de fosil kaynaklara dayalı üretim sistemlerinin neden olduğu çevre kirlenmelerinden kurtaracak. Böylesine insanlığın geleceği açısından önemli, barışçıl, çevreci yaklaşımın tüm ülkelerin enerji politikalarına temel olması gerekirken Türkiye yapması gereken yasal düzenlemeyi ancak zorunlu sürenin sonunda gündemine alabildi.

Ulusal enerji politikasını bile henüz oluşturamayan Türkiye, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik uyum direktiflerini yasalaştırmak üzere TBMM bünyesinde bir komisyon oluşturdu. Komisyonun hazırladığı yasa taslağı, ülkemiz yenilenebilir enerji kaynaklarının gerçekçi, tutarlı ve sürdürülebilir bir şekilde kullanıma dahil edilmesi yönünde talepleri karşılamak yerine kendi özelleştirme mantıklarına uygun bir şekilde rant aracı olarak kullanıma yönelik talepleri karşılama yönünde hazırlandı.

Bu düşüncemiz, daha taslağın başlangıcında kendini haklı çıkarıyor. Çünkü yenilenebilir enerji kaynaklarının devreye sokulabilmesi için sektörel planlama, bilimsel araştırma ve teknolojik geliştirme altyapısının oluşturulması gerekir. Oysa tasarı, kamunun devre dışı bırakılarak piyasanın aktörlerine çeşitli teşvikler sağlanarak yenilenebilir kaynakların elektrik üretimine sokulabileceğini öngörmektedir. Tasarı yıllık 7-8 milyon kWh ve üzeri elektrik kullanan serbest tüketicileri yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektrik enerjisi alma

zorunluluğunun dışında tutmaktadır. Bu durum bu kaynakların yaygın bir şekilde kullanıma sokulmasını engellemekte ve ortaya çıkan maliyetlerin bireysel tüketiciler tarafından karşılanmasının hedeflendiğini göstermektedir.

Tasarının girişimcilerin yenilenebilir enerji kaynakları sektöründe bir an önce yatırım yapmalarına yönelik kolaylıkların sağlanması maddesinde hiçbir kamusal denetim getirilmemiş olması, "bu kolaylığın" yabancı sermaye tarafından sınırsızca kullanılacağı ve enerjide olduğu gibi yenilenebilir enerji alanında da bağımlılığın şimdiden kabul edildiği anlamına gelmektedir.

Hazır yasa yapmışken bunları da aradan çıkaralım mantığı ile tasarıya özelleştirmeye hazırlık amacıyla DSI'nin inşa ettiği hidroelektrik santrallerinin bedelsiz olarak EÜAŞ'a devri de öngörülmektedir. Bu uygulamanın yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin kapasitenin artırılması ile ilgisi olmadığı açıktır.

Tasarıda yer alan daha birçok madde aynı mantık ile hazırlanmış ve mutlak olmayan yatırım izni, kullanma izni, arazi tahsisi, hizmet bedeli gibi kelimelerle siyasi tercihlere ve keyfiliklere zemin hazırlanmıştır.

Son yirmi yıldır alınan hatalı kararlar ve yapılan sözleşmelerle ülke ekonomisi ve enerji sektörü açmaza sokulmuştur. Oysa enerji geleceğimiz piyasa aktörlerinin niyetlerine ve girişimlerine bırakılmayacak kadar önemli ve gerçektir. Kamu kaynaklarının yağmalanmasına neden olabilecek yasa tasarısının tümüyle geri çekilerek toplumsal yararı ve çevreyi gözeten, ulusal ve planlamaya dayalı uygulamaları içeren süreci başlatacak yeni yasanın kazandırılmasından başka çaremiz kalmamıştır.

Yıllardır kirlettiğimiz dünyanın geleceğimizi karartmasını istemiyorsak evrensel sorumlulukları gözardı etmememiz gerekir.

M. Macit MUTAF
Yayın Komisyonu Üyesi

Elektrik Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi Adına Sahibi:
Musa ÇEÇEN

Yazı İşleri Sorumlusu
Şemseddin BABADAĞ

Yayına Hazırlayan
Kamer TÜRKYILMAZ

Ayda bir çıkar.
Elektrik Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi Üyelerine Ücretsiz Yolanır.

Yayın Komisyonu:

Avni GÜNDÜZ, M. Macit MUTAF, Ahmet BECERİK, Mehmet GÜZEL,
N. Sedat GÜLŞEN, Özgür TAMER

Yazışma Adresi:
EMO İzmir Şubesi
1337 Sk. No: 16 K:8
Çankaya-İZMİR
Tel/Fax: 0.232.489 34 35
izmir@emo.org.tr
url:www.izmir.emo.org.tr

Baskı
Altındağ Grafik Matbaacılık
1. San. Sit. 2839 Sk. No:28
Mersinli-İZMİR
Tel : 0232. 457 58 33
Baskı Tarihi:
10.05.2005

TEMSİLCİLİK ZİYARETLERİMİZ

Şubemiz Örgütlenme Sekreteri Ertan BEYAZIT, 7 Nisan 2005 tarihinde Alaşehir, Salihli ve Turgutlu Temsilciliklerimizi ziyaret ederek buradaki üyelerimizin sorunlarına ilişkin bilgi aldı.

İlk olarak Şube Örgütlenme Sekreteri Ertan BEYAZIT ve Manisa Temsilcilik görevlisi Tuncer DEMİR Alaşehir Temsilciliğimizi ziyaret ettiler. Alaşehir Temsilcimiz Akif ÇINAR ve Temsilci Yardımcımız Cahit KILINÇ'ın hazır bulunduğu toplantıda, temsilcilik Şube iletişiminin artırılması, eğitim-etkinlik öneri ve istemleri, işletme sorumluluğu, mesleki denetim uygulamaları hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

Salihli'deki toplantıya Salihli Temsilcimiz Azim ŞAHİN'in yanı sıra meslektaşlarımız Erdal DÜRÜST ve Cengiz TUNÇ katıldılar. Toplantı öncesi Şube Örgütlenme Sekreteri Ertan BEYAZIT, Salihli Temsilcimiz Azim ŞAHİN ve Manisa Temsilcilik Görevlimiz Tuncer DEMİR, TEDAŞ Salihli İşletme Müdürü Mehmet Ali ERDEM'i ziyaret ettiler.

Temsilcilik toplantısında, yapılacak etkinlik duyurularının kendilerine iletilmesi yöntemi hakkında eleştirilerini dile getiren üyelerimiz, web sayfamızda eğitim etkinlikleri dokümanlarının üyelerimizin kolayca ulaşım kullanabileceği bir bilgi kaynağı biçiminde düzenlenmesi istemini dile getirdiler. Toplantıda yetkisiz kişilerin projelerinin kabulleri, işletme sorumluluğu uygulamaları hakkında bilgi alışverişinde bulunuldu.

Turgutlu Temsilciliği ziyaretinde Temsilcimiz A. Ercan KEÇEÇİOĞLU ve üyemiz Ramazan YILDIRIM hazır bulunduğu toplantıda işletme sorumluluğu hizmetlerinin yapıma sürekliliğinin denetlenmesi, bu hizmetlerin yürütülmesi sırasında sözleşme kapsamı dışındaki işlerden de meslektaşlarımızın sorumlu tutulduğu, sözleşme tanımlamalarının daha net ve belirgin bir biçimde olması gerektiği ve özelde bölge katsayısının mevcut koşullar ele alındığında yüksek olduğu eleştirisi ve önerileri dile getirildi.

EMO HUKUK DANIŞMANLARI İZMİR'DE TOPLANDI

Odamız Hukuk Danışmanları Av. Hayati KÜÇÜK, Av. Zeki İŞLEKEL ve Av. Gökhan CANDOĞAN'ın yanı sıra EMO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal ULUSALER ve Yazmanı Sıtkı ÇİĞDEM'in katılımı ile yapılan toplantı 11 Nisan 2005 tarihinde İzmir'de yapıldı.

Şube Yönetim Kurulu üyelerimizin de yer aldığı toplantıda;

TEDAŞ'ın özelleştirilmesi için yapılan işlerin usule ayrıkı olduğu görüş birliğine varıldı, bu konuda dava açılmasına karar verildi.

Ayrıca MÜSİAD tarafından EMO'ya düzenlenen karalama kampanyasına karşı Odanın idari ve hukuki girişimde bulunmasına karar verildi.

ELEKTRİK İÇ TESİSLERİ YÖNETMELİĞİ ÇALIŞMALARI

EMO İstanbul Şubesi tarafından yürütülen Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği taslağına yönelik İstanbul'da WIN Fuarı sırasında 19 Mart 2005 tarihinde yapılan sunu sonrasında teknik çalışmalar sonlanmıştır.

EMO örgütlülüğü bazında idari mevzuatın ve diğer kısımların gözden geçirilmesi amacı ile 9 Nisan 2005 tarihinde Ankara'da bir toplantı gerçekleştirildi. Şubemiz adına Mükremin ZÜLKADİROĞLU ve Sedat GÜLŞEN'in katıldığı

toplantıda; sürekli elektrik iç tesisleri, bağlantı gücü, anlaşma/sözleşme gücü, eş zamanlı güç kavramlarının yanı sıra elektrik tesisatçılarının işletmeye kaydolması, iş başlama, iş bitim evrakları, iç tesislerin denetlenmesi ve muayenesi vb. diğer konularda görüş oluşturuldu.

Yönetmelik taslağına son halinin derlenmesi sonrasında yönetmelik EMO çalışması olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na Resmî Gazete'de yayınlanmak üzere iletilecek.

BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ÖRGÜTLENİYOR

Bilgisayar Mühendisliği MDK periyodik toplantısı 20 Nisan 2005 tarihinde yapıldı. Komisyon üyesi Onur GÜNDURU'nun askerlik görevi nedeniyle komisyondan ayrılması üzerine Murat ETKAR komisyon üyeliğine çağırıldı. Meslek Dalı Komisyonu Bilgisayar Mühendisliği e-posta listesinin yaygınlaştırılması, Komisyon çalışmaları için logo tasarımı, Kıbrıs'ta yapılacak ve Prof. Dr. Alp KUT'un katılacağı Bölüm Başkanları toplantısı için komisyon tanıtım broşürü ve afişi hazırlanması, bu amaçla bir web sayfası ve posta adresi oluşturulması kararı aldı. Komisyon, Bilgisayar Mühendisliği meslek tanıtımı için çalışmaların hızlandırılması, MDK'yı tanıtmak için tanıtım sunumları, sektörde bulunan meslektaşlara ulaşmak, İzmir ve çevre illerde iş olanaklarının araştırılması çalışmalarının diğer çalışmalarla paralel olarak yürütülmesini kararını aldı. MDK çalışmaları ile ilgili bilgi için : <http://www.bm.izmir.emo.org.tr> • E-posta : bm.izmir@emo.org.tr

İSTANBUL ASANSÖR FUARI

Dokuzuncusu gerçekleştirilen Asansör teknolojisi ve Yan Sanayileri Uluslararası Fuarı 14-17 Nisan 2005 tarihlerinde İstanbul'da yapıldı.

Ulusal ve uluslararası birçok firmanın katıldığı ve geçmiş yıllara nazaran başarılı bir şekilde geçtiği görülen fuar süresince ayrıca farklı ülkelerden konuşmacılarında katılımı ile toplantılar da düzenlendi.

Toplantılar sırasında Doç. Dr. Serkan ANILIR'ın Japon Uzay Havacılık Dairesi'nde (JAXA) yürüttüğü "Uzay Asansörü" projesi dikkat çekti. Dünyadan 35.000 km uzakta bulunan bir noktaya 16 kişilik iki kabinin taşınması düşü ile oluşturulan bu projenin maliyeti 18 milyon dolar olarak belirtildi.

Diğer konuşmacılar olan Ebru GEMİCİ (VDMA) Avrupa Asansör Sektörü İstatistikleri, Luc RIVET (ELA Genel Sekreteri) SNEL Mevcut Asansörlerde Güvenlik Standartları-EN81 80, Prof. Dr. Antonio MIRAVETE Asansörlerde yeni Malzeme ve Yeni Teknoloji Uygulamaları, Ami LUSTIG (ESL) Neden Asansör Danışmanlığı başlıklarında görüşlerini aktardılar.

Toplantılar sırasında ayrıca Ege Asansör ve Yürüyen merdiven Sanayicileri Derneği adına Elk. Müh. Serdar TAVASLIOĞLU kuruluşların yapısı, Asansör Yönetmeliği'nde işletme ruhsatı, hukuki sorumluluklar başlıklarında katılımcıları bilgilendirdi.

Şubemiz tarafından 13-16 Nisan 2006 tarihinde İzmir'de gerçekleştirilecek Asansör Sempozyumu hakkında fuar süresince katılımcılara ve ilgili firmalara bilgi verildi.

“JENERATÖRLER - PROJELENDİRME VE TESİS” SEMİNERİ

Şubemiz eğitim çalışmaları kapsamında planlanan eğitim/seminer etkinlikleri sürdürülüyor.

14 Nisan 2005 tarihinde Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. Altay Anıl Konferans Salonu'nda Elektrik Mühendisi Sacit TAN-YOL'un hazırladığı ve sunduğu Jeneratörler-Projelendirme ve Tesis başlıklı semi-

nere SMM üyelerimiz, kamu kurumu, yapı denetim şirketleri ve özel sektörde çalışan 83 meslektaşımız katıldı.

Seminerde, tesis edilecek jeneratör gücü gereksinmesinin belirlenmesi için göz önünde bulundurulacak etmenler, jeneratör setlerinin genel montaj yöntemleri, jeneratör odası seçimi ve tasarımında dikkat edilmesi gereken özellikler, jeneratör odalarının ses yalıtımı havalandırması,

egsoz hattı montajı, jeneratör sisteminin başlatılması, yakıt tankları ve montajı, jeneratörlerin yakıt sistemleri, kabinli jeneratörler, remote radyatör uygulamaları, ısı eşanjörü, jeneratör setleri kontrol panoları-transfer panoları, jeneratörlerin senkronizasyonu ve topraklama başlıkları altında sunum gerçekleştirildi.

BİNALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK EĞİTİMİ

21 Nisan 2005 tarihinde Şubemiz Eğitim Salonu'nda gerçekleştirilen "Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik" eğitimine 31 meslektaşımız katıldı. Eğitimin öğleden önceki bölümünde Dr. Makina Y. Mühendisi Sabahattin BOZBEY, Yangının Tanımı ve Oluşumu, Yangınla Mücadele Amaçlı Sistemler, Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik Tanıtımı ve Yangınla Mücadele Amaçlı Sistemlerin Entegrasyonu başlıkları altında yönetmeliğin diğer yönetmeliklerle ilintisi, yönetmeliğin uygulanmasında sorumlular, bina tehlike sınıfları, yangın bölmeleri, kaçış merdivenleri, duman kontrolü, yangın damperleri, basınçlandırma, sulu yangın söndürme sistemleri (sprinkler), yangın hidrantları, yangın dolapları ve yangın pompaları hakkında katılımcılara bilgi verdi.

Eğitim etkinliğinin öğleden sonraki bölümünde, Türk Pirelli Kablo ve Sistemleri A.Ş.'den Kimya Mühendisi Ahmet AKIN ŞENER'in "Alev İletmeyen ve Zehirli Gaz Üretmeyen Kablolar" tanıtımının ardından Elk. Y. Mühendisi ve Yönetim Kurulu üyemiz Taner İRİZ; Kuvvetli Akım Proje Tasarımında Dikkat Edilecek Kriterler başlığı altında bir sunum gerçekleştirdi. Sunumda, aşırı yükte koruma, akım yüklenilebilirliği, kısa devreye karşı koruma ve koruma yöntemlerine ilişkin örnekler yer aldı.

Şubemiz Güvenlik Yangın Algılama Uyarma Komisyonu üyesi, Elk. Mühendisi Özcan UĞURLU "Yangın Algılama ve Uyarma Sistemleri,

Projelendirme Uygulama ve İşletim Esasları" başlığı altında tasarım, uygulama ve işletim süreçlerini aktardı. Algılama ve uyardırma kullanılan ekipmanlar, gazlı söndürme sistemleri, sesli ve ışıklı alarm cihazları, kablolar, acil durum kontrol işlemleri, proje, periyodik testler, bakım ve denetim işlemleri, kaçış yolları, acil durum aydınlatmaları ve acil durum yönlendirmeleri hakkında bilgi verdi.

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğinin asansör tasarım ve işletimine yönelik uygulamaları hakkında Şubemiz Asansör Komisyonu üyesi Elk. Mühendisi Ertan BEYAZIT asansörlerin konumlandırılması, kuyu ve makine daireleri, yangın bölmeleri, asansör bileşenlerinin yangına dayanım kriterleri, acil durum asansörü ve genel kullanıma açık yapılarda yangın yönetmeliğinin gerekleri hakkında meslektaşlarımıza bilgi verdi.

TOPRAKLAMA EĞİTMENLERİ BİRARAYA GELDİ

MİSEM kapsamında topraklama konusunda eğitim verenler arasında koordinasyonu sağlamak ve seminer sunumlarında ortak bir dil kullanmak amacıyla 30 Nisan 2005 tarihinde Şubemizde bir toplantı düzenlendi.

14 eğitmenin katıldığı ve Şubemiz Yönetim Kurulu Üyesi Elk. Y. Müh. Taner İRİZ'in yönettiği toplantının ilk bölümünde Elk. Y. Müh. İsa İLİSU tarafından MİSEM eğitimleri için hazırlanan "Elektrik Tesislerinde Dolaylı Dokunmaya Karşı Korunma ve Topraklama" adlı kitap incelendi. İkinci bölümde ise eğitimlerin sunum biçimleri konusunda görüş alışverişinde bulunuldu. Toplantıda ayrıca eğitmenlerin eğitim formasyonu ve yetişkin eğitimi konusunda bilgilendirilmeleri gerektiği vurgulandı.

SMM SORUNLARI SEMPOZYUMU İZMİR TOPLANTISI YAPILDI

Sektörümüzde yaşanan gelişmeler ve gelişmelerin üyelere yansımaları, SMM üyelerin yaşadığı sorunların tartışılması, çözüm önerilerinin geliştirilmesi, gerek SMM üyeler ile Oda arasındaki sorunlar ve çözümleri gerekse SMM üyelerin kendi aralarındaki veya kamu kurum ve kuruluşları ile arasındaki sorunlar ve çözümleri amacı ile 26 Kasım 2005 tarihinde SMM SORUNLARI SEMPOZYUMU düzenlenecektir.

EMO Ankara Şubesi tarafından gerçekleştirilecek Sempozyumun kapsamında ayrıca Serbest Müşavir Mühendislik hizmetlerinin ulusal ölçekte durumunu tespit etmek, bu alandaki evrensel değişimi ve gelişimi irdelemek, geleceğe yönelik yeni açılımlarda bulunmak da hedeflenmektedir. Bunların yanı sıra ayrıca belgelendirme ve yetkilendirme konularının da tartışmaya açılacağı bir platform oluşturulacaktır.

Sempozyumun başarılı olması amacı ile Şubelerde toplantılar hedefleyen Yürütme Kurulu İstanbul ve Diyarbakır'dan sonra 3. toplantısını İzmir'de gerçekleştirdi. Toplantıya Yürütme Kurulunu temsilen EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Necati İPEK, Yazman üyesi Olgun YURT, Şube Teknik Müdürü İsmail EMİROĞULLARI ile önceki

dönemlerde EMO Yönetim Kurulu Başkanlığını yürüten Ali YİĞİT katıldı.

31 kişinin katılımı ile gerçekleşen toplantıda SMM üyelerimiz ayrıca; kamu kurumlarının özelleştirilmesi süreci ile SMM çalışma hayatında yaşanacak olası sorunlar ve EPDK mevzuatları, meslek içi eğitim, elektrik / elektrik elektronik mühendisi ünvanları ve belgelendirme, fark derslerin üniversiteler yada EMO tarafından verilmesi, yapı denetiminde görevli denetçi mühendislerin belgelendirilmesi ve izlenmesi, EMO birimleri arasındaki farklı uygulamalar, serbest meslek hizmetlerinde sınırlandırmalar, SMM üye profilinin ülke düzeyinde çıkartılması, yurt dışı uygulamaların irdelenmesi ve ülkemiz uygulamaları ile kıyaslanması, fen adamlarına ilişkin sorunlar, teknik yönetmeliklerin tartışmaya açılması konularının sempozyumda tartışılmasını önerdiler.

Üyelerimiz tarafından, belirli konu başlıklarında her Şubede özel gündemli SMM üye toplantıları yapılarak Sempozyumun verimli şekilde geçmesine katkı sağlanması önerisi de yapıldı. Tüm SMM Üyelerimizi Sempozyuma destek olmaya ve sorunlarını dile getirerek çözüm önerilerinde de katkı sağlamaya çağırıyoruz.

ANKARA ŞUBESİ

**SMM SORUNLARI
SEMPOZYUMU**

26 KASIM 2005
ANKARA

İletişim Bilgileri

EMO Ankara Şubesi
Necatibey Cad. 102/3
Kızılay / ANKARA

e-posta:
ankara@emo.org.tr

http://smm.emo.org.tr

Tel: (0312) 231 44 74
Fax: (0312) 232 10 88

ENDÜSTRİDE OTOMATİK KONTROL ve ÖLÇME TEKNİKLERİ EĞİTİMİ YAPILDI

Otomatik kontrol konusunda gereksinim duyulan elektronik ölçü, kayıt kontrol cihazları ve bu cihazlarda kullanılan sensörlerden bazılarının imalatını gerçekleştirmek aynı zamanda sistem mühendisliği hizmeti verebilmek amacıyla kurulan Elimko firması tarafından Endüstride Otomatik Kontrol ve Ölçme Teknikleri başlıklı 2 günlük eğitim gerçekleştirildi. 15 üyemizin katıldığı, 26-27 Nisan 2005 tarihlerinde Şubemizde gerçekleştirilen eğitimde firma yetkilisi Kamil GÜRSEL katılımcılara Endüstride Otomatik Kontrol ve Uygulamaları, Proses Reaksiyon ve Transfer Eğrisi konularında sunum yaptı. Elektronik Ölçü, Kayıt ve Kontrolunda Kullanılan Cihazların Teknik Özellikleri, Endüstride Sıcaklık Ölçme konuları ilk gün yapılan diğer sunumlar oldu. İkinci gün ise, Mikroişlemci

Donanımlı Cihazlar, ISO 9000 Kavramı, Kalibrasyon Yöntemleri konusunda bilgilendirmede bulunuldu.

ŞEBEKE ANALİZÖRLERİ VE RÖLELERDEKİ YENİLİKLER ÜYELERİMİZE TANITILDI

Koruma, kontrol ve ölçme konusunda cihazlar üreten ENTES Elektronik Cihazlar İmalat ve Ticaret A.Ş ve Şubemiz tarafından; Bilgisayar Haberleşmeli Elektronik Şebeke Analizörleri Koruma ve Kontrol Röleleri başlıklı seminer 28 Nisan 2005 tarihinde Best Western Hotel Konak'ta gerçekleştirildi.

75 üyemizin katıldığı seminerde Entes firmasından Mustafa ÖZGÜR firma hakkında bilgi verirken Şükrü MAMUŞ ve Yıldırım ÇELİK; Panolarda Yeni Çözümler, Aşırı Akım Sekonder Koruma, Otomatik Reaktif Güç Kompanzasyonu konularındaki gelişmeleri aktardılar. Konu ile ilgili soru ve yanıtların ardından verilen kokteyl ile etkinlik tamamlandı.

TMMOB-GENÇ ÇALIŞMALARI

TMMOB'a bağlı odaların öğrenci temsilciliklerinin oluşturduğu TMMOB-Genç 18-22 Nisan 2005 tarihlerinde üniversitelerde bu oluşumu tanıtmak için tanıtım masaları açtı. 20-21 Nisan 2005 tarihlerinde Ege Üniv. Bilgisayar Mühendisliği, Tekstil Mühendisliği, Gıda Mühendisliği bölümlerinde, DEÜ Makina Mühendisliği, Tınaztepe Kampusü, hazırlık bölümlerinde açılan masalarda TMMOB ve Odaları tanıtıcı broşür, afiş, Birlik bültenleri dağıtıldı. Ayrıca 1 Mayıs kutlamalarına da TMMOB-Genç pankartı altında katılım sağlandı.

şubeden haberler...

ELEKTRİK ELEKTRONİK YANGIN GÜVENLİK ÇALIŞTAYI YAPILDI

EMO Bursa Şubesi tarafından düzenlenen "Yapılarda Elektrik-Elektronik Yangın Güvenliği Çalıştayı" 29-30 Nisan 2005 tarihlerinde gerçekleştirildi.

Şubemiz adına N.Sedat Gülşen, Niyazi Mavuş ve Özcan Uğurlu'nun katıldığı Çalıştayda ayrıca Bursa Vali Yardımcısı, Bursa ve Eskişehir İtfaiye Müdürleri, Bursa Sivil Savunma İl Müdürü, Oda ve Şube Yönetim Kurulu üyeleri ile Üniversitelerden bilim insanları katıldı.

Çalıştayın birinci gününde yapılan iki oturumda "Yönetmelikler" ve "Projelendirme" konuları tartışıldı. İkinci günün "Uygulamalar ve İşletme" konulu ilk oturumunu Şubemiz adına katılan Özcan Uğurlu yönetti. UĞURLU oturumda Şubemiz Güvenlik, Yangın Algılama ve Uyarma Komisyonu tarafından hazırlanan bir bildiriye tartışmaya açtı. "Yapılarda Yangın Güvenliği Koordinasyonu" konulu son oturumla çalıştay sona erdi.

Çalıştayın sonucunda; "projelendiren, uygulayan ve

işletenlerin konunun uzmanları olması ve EMO tarafından MİSEM kapsamında yapılacak eğitimlerle sertifikalandırılması", "uygulamada yönetmelik eksiklikleri ve mevcut yönetmeliklere uyulmaması" ve "üniversitelerde yangın mühendisliği lisansüstü eğitim programının gereklilik olduğu" ortak görüşlerine varıldı. Konu ile ilgili sempozyum çalışması yapılması hedef olarak belirlendi.

EMO GENÇ METRO TEKNİK GEZİSİ

Ege Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Ekonomi Üniversitesi öğrencilerinden oluşan 50 kişilik EMO-Genç grubu 27 ve 28 Nisan tarihlerinde İzmir Büyükşehir Belediyesi Metro İşletmeciliği Halkapınar Tesislerine teknik gezi düzenledi.

Eğitim odasında öğrencilere İzmir Metro A.Ş.'nin amacı, işletme anlayışı ve geleceğe yönelik projeleri hakkında tanıtım yapıldı. Metronun mevcut sisteminin tanıtıldığı sunumda, hız/güvenilirlik/konfor/yüksek kapasite ve verimlilik/yolcu bilgilendirme sistemleri/teknolojisi/çevreci ve ekonomik özellikleri anlatıldı. Metro eğitim odasında meslektaşlarımız Hüseyin AL, Vural KORKMAZ, Ufuk KARAGÜNEY'in Metro Araçları-Sinyalizasyon Sistemi, İstasyonlar, Güç Kaynağı Sistemi, Emniyet Yönetimi,

Yangından Korunma, Proje Yapım sürecine ilişkin bilgilendirmelerinin ardından öğrenciler; araçlar departmanı atölyelerden başlayarak, trafik kontrol merkezi, sabit tesisler onarım odası, Halkapınar trafo bölümlerini dolaşarak sistemin mühendislik alt yapısı ve işletimi hakkında bilgi aldılar.

YANLIŞ NEREDE...

e-posta : izmir@emo.org.tr

TMMOB ÇALIŞMALARINI DEĞERLENDİRDİ

TMMOB Danışma Kurulu 38. Dönem 2. Toplantısı 16 Nisan 2005'te Ankara'da TMMOB çalışmalarını üzerine bilgilendirme ve TMMOB çalışmalarının değerlendirilmesi gündemi ile gerçekleşti. Şubemizden YK Başkanı Musa ÇEÇEN ve Sayman Mükremin ZÜLKADİROĞLU'nun katıldığı Danışma Kurulu toplantısı TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nın TMMOB çalışmalarını üzerine "Bilgilendirme" konuşması ile başladı. "Daha etkin, daha demokratik, daha işlevsel bir TMMOB örgütlülüğü için katkı koymaya gelen, TMMOB çalışmalarını üzerine görüş ve önerilerde bulunmak için gelen tüm katılımcılara teşekkür ederek" sözlerine başlayan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TMMOB 38. Dönem Çalışma Programından hatırlatmalarda bulundu.

Çalışma programına Yönetim Kurulu'nca TMMOB'nin kurullarınca karar altına alınan temel ilkelerinin ve çalışma anlayışının da yazıldığını belirten TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, bu dönem yapılacak çalışmalarını da Çalışma Programında, başlıca çalışma alanları olarak "Bağımsızlık, Demokrasi, Barış ve İnsan Hakları, TMMOB Örgütlülüğünün Güçlendirilmesi, Oda ve İKK ilişkileri, Meslek Alanları ile ilgili Ülke Gerçeklerinin Ortaya Konulması, Emek Platformu ve Demokratik Kitle Örgütleri ile ilişkiler, Mühendislik ve

Mimarlıkta Meslek ve Uygulama Alanları" başlıklarını belirtmiş olduklarını ve yönetime geldikleri bir yıla yakın bir süredir bu alanlarda ve belirlenmiş ilkeler ışığında çalışmalarını sürdürdüklerini ifade etti. TMMOB'nin Kurum ve Kuruluşlarda Temsiliyeti, Çalışma Gruplarımız ve Komisyonlarımız başlığında gerçekleştirilen çalışmalar konusunda bilgi veren SOĞANCI; çalışmalarını süren TMMOB etkinlikleri hakkında da Danışma Kurulu üyelerini bilgilendirdi. Kurumsallaşma ve meslek alanlarının tanımlanmasına ilişkin olarak hazırlanan yönetmeliklerin Resmi Gazete'de yayımlanması konusundaki çalışmalara da değinen Mehmet SOĞANCI'nın ardından toplantı, katılımcıların konuşmalarıyla son buldu.

1 MAYIS MİTİNGİNDE BİRLİK, MÜCADELE VE DAYANIŞMA İÇİN BİRLİKTEYDİK

Kamusa alanın tasfiyesine, kamu hizmetlerinin paralı hale getirilmesine, sendikasılaştırmaya, taşeronlaştırmaya, özelleştirmelere karşı özgür ve demokratik bir Türkiye, insanca bir yaşam, eşitlik, adalet, barış ve demokrasi talepleri için biraraya gelen onbinler İzmir'de Gündoğdu Meydanı'ndaydı.

Türk-İş, DİSK, KESK, TMMOB ve İzmir Tabip Odası'nın birlikte düzenlediği 1 Mayıs mitinginde üçyüzün üzerinde mühendis, mimar ve şehir plancıları TMMOB pankartı altında Alsancak Liman girişinden Gündoğdu Meydanı'na yürüdü.

TÜBİTAK YASASI, SİYASİ KADROLAŞMA YASASIDIR

Doğa bilimlerinin çeşitli alanlarında bilimsel araştırma ve teknolojik gelişmeyi, ulusal ekonomik kalkınma hedeflerine göre düzenlemek, koordine etmek ve özendirmekle görevli, merkezi bir kuruluş olan TÜBİTAK, özel bir kuruluş kanununa sahip olması nedeniyle mali ve kısmi idari

özerkliğe sahiptir.

Kurumun başlangıçtaki iki temel görevi, akademik araştırmaları desteklemek ve genç araştırmacıları teşvik etmek, özendirmektir. Bu görevleri yerine getirebilmek amacıyla, Temel Bilimler, Mühendislik, Tıp, Tarım ve Hayvancılık alanlarında dört araştırma grubu ile en üst karar organı olan Bilim Kurulu'na bağlı Bilim Adamı Yetiştirme Grubu kurulmuştur.

TÜBİTAK, ülkenin bilim ve teknoloji politikasını belirleme sorumluluğunu, ilk kez "Türk Bilim politikası; 1983-2003" dokümanını hazırlama görevini üzerine alarak, üstlenmiştir. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun 1983 yılında kurulması ve bu kurulun sekreteryaya görevinin TÜBİTAK'a verilmesi, bu sorumluluğu belirgin ve somut bir görev haline getirmiştir. Bu görevle bağlantılı olarak, önümüzdeki yirmi yıllık dönemde uygulanacak bilim ve teknoloji politikalarının belirlenmesine yönelik olarak "Vizyon 2023" adlı kapsamlı bir proje şu sırada yürütülmektedir.

Vizyonunu; "Toplumumuzun yaşam kalitesinin artmasına ve ülkemizin sürdürülebilir gelişmesine hizmet eden, bilim ve teknoloji alanlarında yenilikçi, yönlendirici, katılımcı ve paylaşımcı bir kurum olmak" diye tanımlayan TÜBİTAK, misyonu için ise "Ülkemizin rekabet gücünü ve refahını artırmak ve sürekli kılmak için; toplumun her kesimi ve ilgili kurumlarla işbirliği içinde, ulusal önceliklerimiz doğrultusunda bilim ve teknoloji politikaları geliştirmek, bunları gerçekleştirecek altyapı ve araçları oluşturmaya katkı sağlamak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek ve yürütmek, bilim ve teknoloji kültürü oluşturmada öncü rol oynamaktır" demektedir.

TÜBİTAK, sadece araştırmalara destek sağlayan bir kurum, yalnızca bilim ve teknoloji politikaları belirleyen bir oluşum, sadece ar-ge insan kaynakları geliştiren bir düzen ya da yalnızca araştırma enstitülerinden oluşan bir yapı olmayıp; bunların tümü ve daha fazlasıdır. Ulusal bir araştırma kurumunun alışılabilir görevlerinin yanı sıra, TÜBİTAK genelde Bilim Başkanlıkları tarafından yürütülen bir çok ek görev yapmaktadır.

Kurumun temel işlevleri şöyle sıralanabilir: Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikalarını belirlemek; Akademik ar-ge desteği vermek, özendirmek ve izlemek; endüstriyel ATG ve yenilikleri desteklemek, özendirmek ve izlemek; üniversite sanayi ilişkilerini geliştirmek; ulusal öncelikler doğrultusunda

ATG çalışması yürüten ar-ge enstitüleri işletmek; ar-ge faaliyetleri için kolaylık ve teknik hizmet sağlayan birimler işletmek; geleceğin bilim adamlarını keşfetmek ve teşvik etmek; bilimsel mükemmelliği teşvike yönelik yıllık ödüller vermek; uluslararası bilimsel ve teknolojik işbirliklerini organize etmek ve yürütmek; bilimsel dergiler, popüler bilim kitapları ve dergileri yayımlamak.

Kurulduğu 1983 yılından bu yana TÜBİTAK, TMMOB'nin değerlendirmelerine göre; kısaca tanımlanan bu işlevini bağımsız olarak sürdürmüş, siyasi iktidarların doğrudan pek fazla rastlanmayan müdahaleleri olmadan vizyonuna ve misyonuna uyan çalışmaları ile ülkemiz bilim ve teknoloji alanında önemli gelişmelerin sahibi ve yöneticisi olmuştur.

TÜBİTAK siyasallaştırılmamalı

TÜBİTAK, bilimsel araştırmalara çok büyük bir destek veren, katrilyonluk bütçeye sahip olan ve pek çok araştırmaya ödenek sağlayan bir kurumdur. Bu özellikleri ile, yağmacı ve talancı zihniyetin iştahını kabartan ve bir an önce fetih edilmesi gereken bir kurum özelliği de taşımaktadır.

Bilindiği üzere, siyasi iktidarcı önerilerek TBMM onayından geçen TÜBİTAK yasası, Cumhurbaşkanı'nca "veto" edilmesine karşın tekrar Meclisten geçirilmiş, ancak bu defa da 29 Ocak 2004'te Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmişti.

Siyasal iktidar, TÜBİTAK yasasını değiştirme önerisini TBMM

gündemine yeniden getirerek yasalaştırdı.

Yasa önerisine göre, bir başkan ve 14 üyeden oluşan Bilim Kurulu'nun 7 üyesi Başbakan tarafından atanacak. TÜBİTAK Başkanı, biri Bilim Kurulu dışından olmak üzere belirlenecek iki aday arasından Başbakan tarafından seçilecek. Yasa önerisinde TÜBİTAK'ın adındaki 'Teknik' tanımı, 'Teknoloji' şeklinde değiştiriliyor ve kurul üyeliklerine 'sosyal ve beşeri' bilimlerden de atama yapılabilmesi olanaklı kılınıyor. Bilim ve Teknik alanlarının dışındaki bilim alanlarına da TÜBİTAK yolu açılarak, yeni bir kuruma gidiyor. Bilim ve Teknik alanlarının dışındaki bilim alanlarına da TÜBİTAK yolu açılarak, yeni bir kuruma gidiyor. Bilim ve Teknik alanlarının dışındaki bilim alanlarına da TÜBİTAK yolu açılarak, yeni bir kuruma gidiyor. Bilim ve Teknik alanlarının dışındaki bilim alanlarına da TÜBİTAK yolu açılarak, yeni bir kuruma gidiyor. Bilim ve Teknik alanlarının dışındaki bilim alanlarına da TÜBİTAK yolu açılarak, yeni bir kuruma gidiyor.

Bilimsel bir kurumun, idari olarak tamamen özerk olması gerekirken, idari özerkliği yok etmek o kurumu bilimsel bir kurum olmaktan çıkaracaktır.

TMMOB tarafından 28 Nisan 2005 tarihli basın açıklaması metnidir.

TÜBİTAK'ı siyasallaştıracak kurumun özerk yapısını bozacak, ülkenin bilimsel ve teknolojik gelişimini karanlığa bırakacak TÜBİTAK Yasası geri çekilmelidir.

TEDAŞ'TA İŞÇİ STATÜSÜNDE ÇALIŞAN ÜYELERİMİZ İÇİN TALEPLERİMİZ İLGİLİLERE İLETİLDİ

TEDAŞ Genel Müdürlüğü Bağlı Ortaklıklarında 4857 Sayılı İş Yasası'na tabi Geçici İşçi Mühendis (Belirli Süreli Hizmet Akdi İmzalamış Personel) olarak çalışan üyemiz işçi mühendislerin sorunları TMMOB tarafından değerlendirilerek, mevcut sorunlara çözüm üretmek ve bundan sonrası için oluşabilecek diğer olumsuzluklara engel olmak amacıyla, aşağıdaki görüşlerin ilgili yerlere iletilmesi kararlaştırılmıştır.

Geçici İşçi Mühendislerin Sorunları Hakkında Kısa Bilgi:

TEDAŞ tarafından, KPSS veya DİS sınavlarını kazanmış olmak şartı ile değişik illerde Geçici İşçi (Belirli Süreli Hizmet Akdi imzalamış personel) olarak çalıştırılmak üzere 50 Mühendis, 50 İdari Memur ve 500 Teknisyeni kapsayan personel alımı ilanı, 2003 Yılı Ekim Ayı'nda İş ve İşçi Bulma Kurumu'na verilmiştir. İşe alınan personel ile 10 Kasım 2003 tarihinde yapılan Sözleşmelerin bitiş süresi 31 Aralık 2003 tarihi olarak belirlenmiş olup, bu sözleşmede "geçici" statüsünün yer almasına karşın, personelin "Hangi süre ile işten çıkartılacakları" konusu yer almamıştır. Dolayısıyla, yaşanan belirsizlik etkin çalışmayı engellemektedir.

Üyemiz İşçi Mühendisler Adına İstемlerimiz:

- 1) Öncelikle yasalarda belirtilen haklarını istemekteyiz.
- 2) **Üyemiz işçi mühendisler TES-İŞ Sendikasına 18 Şubat 2005 tarihinde kayıt yaptırmış olup 2005 yılı İTİS toplu sözleşmesinde kapsam dışı protokolüne sadece dahil olmalarını değil, bizzat müdahil olmalarını istiyoruz.**
- 3) Ücret adaletsizliğinin ve dengesizliğinin giderilmesini istiyoruz. (Bu kapsamda; işe başlama ve ücret dereceleri, işçinin öğrenim durumuna ve fiili iş hayatına göre belirlenmelidir. İleri düzeyde teorik ve uygulamalı teknik bilgi ve ihtisası gerektiren işlerde ve bilfiil kendi ihtisas dalında çalışan işçilerin; yani en az 4 yıl eğitim süreli ve devam mecburiyeti olan fakülte mezunu Mühendislerin ücretleri ayrıca belirlenmelidir. İşyerinde çalışırken bu diplomayı alan ve kendi ihtisas dalında çalışan işçiler de bu maddeye intibak ettirilmelidir.)
- 4) **Üyemiz işçi mühendislerin idari görevlere gelebilmesini istiyoruz. (Bu kapsamda; işyerinde bilfiil çalışmakla beraber, gereğinde ve işyerinin özelliğine göre, işlerin teknik ve idari yönden yürütülmesi ve işçi gruplarının idaresi amacı ile işçiler arasında tahsil, liyakat, idarecilik niteliği ve kıdemi dikkate alınarak**

üyemiz işçi mühendisler, Teknik Şeflik ve Baş Mühendislik vb. idari görevleri yapabilmelidir.)

5) TEDAŞ Genel Müdürlüğü bünyesindeki Bağlı Ortaklıklarda çalışan üyemiz işçi mühendisler farklı uygulamalar yapılmamasını istiyoruz.

6) **Üyemiz işçi mühendislerin "Kimlik" sorununun giderilmesini istiyoruz. (Ücret konusu gündeme geldiğinde memur statüsündeki mühendis meslektaşlarımız ile işçi mühendis arkadaşlarımız kıyaslanmakta; tayin, seminer, dil kursları, yurtiçi-yurtdışı vs. değişik talepleri için ise, "işçi" oldukları ve memur meslektaşlarımızın böyle bir uygulamadan rahatsızlık duyacağı söylenerek istekleri geri çevrilmektedir. Öte yandan, işçi statüsündeki teknik eleman ile diğer işçiler arasındaki ücret ve hiyerarşi ilişkisi; memur statüsündeki teknik eleman ile memur statüsündeki diğer kamu çalışanları arasındaki ücret ve hiyerarşi ilişkisi baz alınarak düzenlenmelidir.)**

7) 4857 sayılı İş Kanunu'nun 11. ve 12. maddeleri; Belirli ve Belirsiz İş Sözleşmesi'nin tanımının ayrımını ve dönüşümünü anlatmaktadır. İlgili maddelerin incelenerek, bu kapsamdaki üyemiz işçi mühendislerin durumlarının hukuki çerçevede açıklık kazanmasını istiyoruz.

8) **Hukuk çerçevesinde üyemiz işçi mühendislerin yasal haklarının kesin ve net bir şekilde belirlenmesini, özlük haklarının ve yetkilerinin tanımlanmasını istiyoruz.**

İş Yasası kapsamında görev yapan mühendislerin üstlendikleri ve ifa ettikleri görev karşısında hak ve yetkilerinin açık şekilde düzenlenmesi ve tüm haklarının yasal güvenceye kavuşturulması "sosyal devlet" ve "hukuk devleti"nin bir gereğidir.

Sonuç olarak; TEDAŞ Genel Müdürlüğü Bağlı Ortaklıklarında 4857 sayılı İş Yasası'na tabii Geçici İşçi Mühendis olarak çalışan üyelerimizin sorunlarının ivedilikle çözülmesi konusunda gereğinin yapılmasını istiyoruz. Saygılarımızla.

Not : Bu açıklama, TMMOB tarafından 19 Nisan 2005 tarihinde yapılan basın açıklaması metnidir.

TEDAŞ “YERALTINA” İNMIYOR

Son yirmi yıldır kamusal alan dışına çıkarılmaya çalışılan TEK özelleştirme süreçleriyle kimi zaman parçalanarak, kimi zaman siyasi atamalarla uzmanlığından ve niteliğinden uzaklaştırıldı. Bunun için, zamanında ve yeterli oranda yapılması gereken yatırımlara ayrılan kaynakların sürekli azaltılması ile kuruma uygulanan personel ambargosu sürekli kullanıldı. Çalışan yetersizliği ve ödenek kıskacındaki kurumun meşruiyetinin tartışılır kılınması bu nedenle kolayca gerçekleştirildi.

2005 yılında İzmir’de TEDAŞ tarafından ihaleye çıkarılan havai hat AG şebekelerinin yeraltına alınmasında bugüne kadar yapılanlardan farklı bir yöntem izleniyor. AG şebekesi kalıcı yer altı tesisi kullanılmadan (boru-rögar vs.) aç-kapa olarak ihale ediliyor. TEDAŞ Genel Müdürlüğü’nden gelen talimatla AG şebekelerinin yeraltına alınma işlerinin aç-kapa olarak yapılması isteniyor. Sebep ödenek yokluğu ve kaynak yetersizliği.

Bilindiği gibi yeraltına çalışmaları genellikle havai hat şebekesinin mevcut, yapılaşmanın tamamlandığı ve dağıtım ile ilgili havai hattın kaynaklanan sorunların bulunduğu bölgelerde yapılmaktadır, yapılmalıdır. Henüz enerji almayan toplu tüketiciler, kooperatifler benzeri muhtemel abonelerden zaten uzun zamandır AG şebekelerini yer altı olarak yapmaları istenmektedir. TEDAŞ’a devredilen üçüncü şahıs yatırımları ile TEDAŞ’ın kendisinin yaptığı yer altı şebekelerine ait detayların hazırlanması uzun bir süreci içermiş, şubelere göre şebeke detayları değişmişti. Boru sayısı, cinsi, rögar detayları, aydınlatma armatür ve direk değerleri, özellikle dağıtım kablo kesitleri, şalter değerleri ve pano boyutlarının belirlenmesi şebekelerin yapılması sonrası yaşanan deneyimler sonrası sürekli değişmişti.

Yeraltına alınan AG şebekesi üstünde YG enerji nakil hattı
Mavişehir Bostanlı

Örneğin İBB’nin yaptığı ilk yeraltı çalışmalarında anahtar çıkış kabloları 1x240 mm² NYY ile başlamış, daha sonra 1x150 mm² NYY inmiştir. Panolardaki ana şalterin bulunduğu panodaki çıkışları kesmesiyle, bir sonraki panoyu kesmesi, şalterin termik-mağnetik veya yük kesicili olması anma akımları ile çıkışların TMS şalter ya da sigorta olması kararlarının uygulanması bir çok şebekeyi farklı kılmıştır. Piriştina döneminde yol ve tretuar düzenleme çalışmaları kapsamında TEDAŞ’la imzalanan protokolle İBB tarafından 30 km’ye yakın AG şebekesi yeraltına alınmış, daha sonraları da TEDAŞ başta Kemeraltı olmak üzere bir çok bölgede çalışmaları sürdürmüştür.

Bütün bu çalışmalarda boru- rögar bağlantılı sistem kullanılmış; bir miktar maliyet artışı, imalatların gelişmeye ve değişmeye uygun olması nedeniyle kabul edilmiştir. Yine aydınlatma şebekesi aynı güzergahta ise en yakın rögardan direk bağlantısı yapılmış, sonraları yaşanan bir çok işletme arızası kolaylıkla giderilmiş, artan yükleri karşılamak amacıyla ilave artan çıkışları da kolaylıkla yapılmıştır.

Ancak bugünlerde uygulanan ve bir çok bölgede tamamlanan yeraltı çalışmalarında kablolar toprağa serildikten sonra kapatılmaktadır. İlave ve değişikliklere izin vermeyen bu uygulama aydınlatma besleme kabloları ve özellikle güzergahları bilinmeyen abone branşman kabloları ileride değişik amaçlı kazılar nedeniyle büyük sorunlara yol açacaktır. Yeraltına alınma işleminin kalıcı ve fonksiyonel olduğunun düşünce yerel yönetimler yapacakları üst yapı yatırımları sonrası doğal olarak arıza nedenli yeni kazıları kabul etmeyecektir. Ayrıca röperlenmeyen bu kazıların daha sonra bulunması ve takibi ancak sondaj kazıları mümkün olacaktır. Oysa rögarlı sistemde şebeke güzergahı TEDAŞ’ın yanın da diğer kurumlar ve şahıslar için de belirli ve güvenlidir. İzmir’de şubeden şubeye değişen üçüncü şahıslara özel anahtar ya da şebeke çıkışı yaptırılarak devir sonrası panodan enerjilendirme seçeneği yeraltı tesislerinde borulu-rögarlı altyapı istenmektedir. TEDAŞ ekonomik olan yanlışı uygularken üçüncü şahısların “ödenek ve kaynak” durumlarını gözardı ederek “doğruyu” istemektedir.

Artık TEDAŞ ekonomik gerekçelerle daha sonra dönüşü olamayacak ve düzeltilmesi yapılmasından daha pahalı olacak bu yöntemi terk ederek yaptım oldu anlayışından kurtulmalı, kayıpların azaltılması yolunda yapılması gerekenlerin başında gelen yeraltı AG şebekeleri hızlandırılmalıdır. Eğer ille de kaynak yetersizliği denecekse daha az şebeke ama mutlaka “gerçek” yeraltı şebeke yapılmalı “dediğimi yap, yaptığımı yapma” anlayışı bir önce terk edilmelidir.

ELEKTROMANYETİK KİRLİLİK TARTIŞILDI

Elektromanyetik kirliliğin teknik, idari ve hukuki yönleriyle panel 8 Nisan 2005 tarihinde Şubemizce gerçekleştirildi.

Doğuş Üniversitesi Öğretim üyesi Prof. Dr. Levent SEVGİ, Telekomünikasyon Kurumu adına Ali Rıza ÖZDEMİR, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nden İsmail ASİ ve Oda Hukuk Danışmanı Av. Zeki İŞLEKEL'in konuşmacı olarak katıldığı panel İzmir Büyükşehir Belediyesi Çetin Emeç Salonu'nda yapıldı.

Konuşmacıların elektromanyetik kirlilik konusunda uzmanlık alanlarına ilişkin görüş ve önerilerini açıkladıkları

panelin açılış konuşmasını Şube Başkan Yardımcısı A. Cumhuriyet ALPASLAN yaptı. Oda olarak elektromanyetik kirlilik karşısında mesleki sorumluluk ve yurttaş kimliğiyle sorunlara yaklaşarak halkın bilinçlendirilmesi ve gereğinin yapılması konusunda ısrarcı ola-

caklarını vurgulayan ALPASLAN; geniş kitlelerce konunun tartışılmasının yanıtının doğruluğu ve kabul görmesi açısından önemli olduğunu belirtti.

Panel yöneticisi Şube YK Başkanı Musa ÇEÇEN; konunun toplumsal bir konu olduğunu belirterek; teknolojiden vazgeçmek mümkün değil, diğer yandan kamu sağlığı ve insan sağlığına yönelik düzenlemeleri izlemek ve bunlara yönelik yapmamız gereken çalışmaları, alınması gereken önlemleri de sürdürmek zorundayız. Bu toplantı da bunu nasıl yapacağımıza ilişkin bilimsel gerçekleri ararken bu konudaki düzenlemeleri yapmakla görevli olan kurumları dinleyeceğiz dedi. Musa ÇEÇEN'in konuşmasının ardından Prof. Dr. Levent SEVGİ konuşmasına geçti.

SEVGİ; elektromanyetik kirlilik kavramı ve bu konuya kurum ve kuruluşların yaklaşımını ana başlıklarda sundu. Çalışmalarında WHO (Dünya Sağlık Örgütü) ve ICNRP (Uluslararası İyonlaştırmayan Radyasyondan Koruma Kurulu) gibi uzman, tarafsız kuruluşların verilerini dikkate aldığını belirterek konuya yaklaşım ve algılamanın çok önemli olduğunu vurguladı. ICNRP'nin yaklaşımını yeni veri

geldikçe güncellenen bir süreç olarak değerlendiren SEVGİ, WHO'nun ise diyalogun nasıl kurulması gerektiğini açıkladığını belirtti. Elektromanyetik kirlilikle ilgili ilk olarak sorun iyi anlaşılmalıdır diyen Prof. Dr. Levent SEVGİ sorun anlaşıldıktan sonraki sürece ilişkin şunları söyledi: "Sorun; kullandığımız her nesne risk taşır. Hazır gıda da risk taşır. Cep telefonu da risk taşır. İstanbul'da yaşamak deprem açısından, İzmir'de yaşamak belki çevre kirliliği açısından risk taşır... O halde bu riski ortaya doğru koyabilmek önemli. İkincisi riski algılamak önemli. Risk algılamak kişiden kişiye değişebilir.

Siyasetçiden siyasetçiye, partiden partiye değişebilir. Kimisi boş ver diyebilir. Daha önce radyasyonda olduğu gibi. Biliyorsunuz Çernobil olayında çay içildi. Ben içiyorum dendi. Dolayısıyla bu da risk algılamasıdır. Bu da bir politik karardır. Bu da verilebilir. Riski algı-

ladıktan sonra riski yöneteceksin. Politik, öznel kararlar vereceksiniz. Bu yasaklansın, bu yasaklanmasın vs diye. Bunu için bir kapsam bir de uzmanlık var. Uzman bizim gibi elektromanyetikçiler, tıp doktorları, hukukçular.. Hepimiz uzmanlık olarak bilimsel verilerle, iletişim ve karar verme mekanizmasıyla yola çıkıyoruz. WHO böyle bakın diyor probleme. Risk konusunu da, risk saptama, risk algılama ve risk yönetimi olarak özetliyor. Risk, kanıtlar ortaya çıktıkça saptanacak. Kaygılar giderildikçe risk algılama değişecek. Bunlara bağlı olarak da politik kararlar verildikçe risk yönetimi de gerçekleşecek". Algılama ve yaklaşımda iletişimin çok önemli olduğunu bir örnekle katılımcılara aktaran Levent SEVGİ "Haziran 2001'de WHO kendine bağlı olan Uluslararası Kanser Araştırma Kurumu'nun önerileri doğrultusunda çok düşük ELF dediğimiz, şebekeye bağlı olan cihazlar gibi düşünün, yani buzdolapları, çamaşır makineleri, yüksek gerilim hatları... Bunlar 50 Hz civarında çalışır. Bunların cep telefonuyla kesinlikle ilgisi yoktur. Ama WHO manyetik alanları olası kanserojen sınıfına koydu. Bu sonucu, dünya basını WHO baz istasyonları ve cep telefonlarını

kanserojen ilan etti diye aksettirdi. WHO bunun üzerine açıklama yaptı. Cep telefonları değil bu söylediğimiz ELF dalgalar ve ELF'nin manyetik alanı diye. Bu kez basında (sadece Türkiye değil uluslararası platformda) WHO cep telefonları ve baz istasyonları ile konuşmayı kahve içmekle eş tutuyor diye çıktı. WHO herhangi bir nesne tartışıldığı zaman 4 sınıfta inceliyor. 1.si kanserojen maddeler. Bunlar kesin kanserojen olan maddeler. Siyanür, asbest, hardal gazı, gama ışınları... 2.si muhtemel kanserojen maddeler. Ultraviyole ışınları, dizel egzoz gazı, ELF, kafein... En altta da sınıflandırılmayan var. Mesela hiç kimse armut kanser yapar mı diye incelemiyse, birisi de çıkıp sorarsa diye, bunu da buraya koyuyor.

Dünyada 1.6 milyar insan, neredeyse her dört kişiden biri cep telefonu almış durumda diyen SEVGİ; bunlara ilişkin hukuk düzenlemenin, sağlık araştırmasının daha sonra yapıldığını belirtti. Bu sorunun çözümünde olabildiğince hukuki düzenlemeleri yapmak, riskleri minimize etmek ve aradaki farkı kapatmak gerektiğini vurguladı.

Prof. Dr. Levent SEVGİ : 1958 Akhisar doğumlu. 1982 İTÜ Elektronik Fakültesi mezunu. İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Elektronik ve Haberleşme Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans ve doktora öğrenimini tamamladı. 1990-2000 yılları arasında TÜBİTAK MAM çalışmalarında bulundu. 2000 yılından bu yana İTÜ SAM tarafından yürütülen Türk Boğazları Gemi Trafik Bilgi Sistemi çalışmalarına katılmakta. Halen Doğu Üniversitesi Müh. Fak. Elo. -Hab. Böl. Öğretim görevlisidir.

haline gelmesinin ise çok farklı olduğunu ifade etti. WHO'nun ortaya çıkan verileri kesinleşinceye kadar bulgu olarak sınıflandırdığını belirten konuşmacı sözlerine şöyle devam etti: "Beyin fonksiyonlarını kesinlikle etkiliyor. Çünkü beyin dalgalarının frekanslarıyla, cep telefonlarının kendi içindeki frekansları birbirine çok yakın. Çok yakın şeyler de birbirini etkileyecektir doğal olarak tabii, ama bu etki olumlu mu, olumsuz mu olacak. Bu konuda net bir sonuç yok."Baz

istasyonları tehlikeli mi sorusunun bilimin yanıtlayabileceği bir soru olmadığını belirten SEVGİ, basit önlemlerle en azından bilinmeyenlerin olduğu bir dönemde koruyucu yaklaşabiliriz, kanser yapar mı henüz kesin bilimsel bir şey yok , bulgular var, WHO bulguların tekrar araştırılması gerektiğini tavsiye ediyor diyerek konuşmasını noktaladı.

Telekomünikasyon Kurumu adına katılan Ali Rıza ÖZDEMİR ise 2001 yılından önce güvenlik sertifikası ve baz istasyonları ile ilgili neler yapıldığını, 2001 yılından sonra 10 kHz-60 Hz frekans aralığında çalışan radyo, TV, GSM ile ilgili çıkan yönetmelikle hangi aşamalara gelindiğini katılımcılara açıkladı. Yönetmelikte referans aldıkları noktanın WHO ve ICNRP'nin kriterleri olduğunu belirten ÖZDEMİR; burada ICNRP'nin ortalama değerlerinin

Ali Rıza ÖZDEMİR : 1966 Malatya doğumlu. Ankara Üniv. Fen Fakültesi Fizik Mühendisliği Bölümü mezunu. 1988-1999 yılları arasında Ankara Üniversitesi'nde araştırma görevliliği yaptı. 1999'dan bu yana Telekomünikasyon Kurumu'nda Spectrum İzleme ve Denetleme Dairesi'nde uzman olarak görev yapmaktadır.

kabul etmekle birlikte yönetmelikte cihaz başına sınırlama getirdiklerini açıkladı. ICNRP GSM 900'de 41w/m'lik verdiği değeri yönetmelikte 10w/m ile sınırlandırdıklarını ifade eden ÖZDEMİR; bunun ihtiyati tedbir açısından önemli bir karar olduğuna değindi. Bir yere baz istasyonu kurulacağı zaman; o cihaz için ortamdaki değer GSM 900 için 10w/m, GSM 1800 için 16w/m'yi geçmemesi gerekiyor diyen Ali Rıza ÖZDEMİR; "güvenlik sertifikası olmayan hiçbir baz istasyonuna biz kurum olarak izin vermeyiz. Bu güvenlik sertifikası da 2 aşamadan oluşuyor. Bir geçici güvenlik dediğimiz teorik olarak baz istasyonu kurulacak bölgenin yeri, adresi, konumu ve teorik hesaba göre güvenlik mesafesi içerisinde yaşam alanı var mı, yok mu? Bu yönetmelikte ilgili maddelerde açıklandı. Güvenlik mesafesi içerisinde herhangi bir yaşam alanı yoksa daha sonra biz bunu ölçümler ile cihaz başına GSM 900 için 10w/m'yi geçmiyorsa onu kati olarak onaylıyoruz. Bir yerde bir mahalleye baz istasyonu kurulacağı zaman geçici güvenlik sertifikasındaki dosyalar. İl mahalli çevre kurumlarına götürülüyor. İl mahalli çevre kurumlarının görüşlerine göre operatör oraya baz istasyonu kuruyor. Daha sonra biz bunu ölçümlerle limitin altında olduğunu tespit ettiğimiz takdirde onu kati olarak onaylıyoruz Yani dolayısıyla toplumun tüm kesimleri bir yere baz istasyonu kurulacağı zaman aktif olarak rol alıyor" dedi.

Telekomünikasyon Kurumu ile ilgili sunumun ardından

İsmail ASI : 1976 Bursa doğumlu. 1998 yılında Yakın Doğu Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nden mezun oldu. 1999 yılından bu yana İzmir Büyükşehir Belediyesi İmar İşleri Şube Müdürlüğü'nde görev yapmakta.

reğince de kat mülkiyeti sahiplerinin oybirliği gerekir. Daha sonraki işlem ise imar mevzuatının ilgilendiren işlemdir" diyen ASI; Bakanlık gönderdiği genelgesinde bunların ruhsata tabi olduğunu belirtmektedir. Esaslı tadilat tanımına baktığımızda ise bunlarla ilgili şunu görmekteyiz, yapıların taşıyıcı sisteminin etkileyen, yapının tümünü veya ortak alan ve bağımsız bölümlerin kullanım amacını brüt inşaat alanını değiştiren tesisat projelerinin değişikliğini gerektiren işlemler ruhsata tabidir. Dolayısıyla elektrik projelerini, diğer yapı ve taşıyıcı sistemi etkileyen bir yapı niteliğinde baz istasyonu binanın üzerine kuruluyorsa mutlaka projelere işlenmeli ve bu şekilde ilgili belediyeden yasal süreçler içerisinde gerekli vize ve onayların alınması gerekmektedir. Tabii burada kat malikleri kurulunun alacağı kararın da unutulmaması gerekmektedir." diyerek görüşlerini aktarmaya devam eden ASI "İkinci aşamada ise herhangi bir yapının bulunmadığı boş arazi ve parsellerde yapılan baz istasyonlarının ele alabiliriz. Yine bu bakanlığın gönderdiği görüş ve genelge yazısında bu husus belirtilmektedir. Buna da bakanlık genelgesinde şöyle atıf yapılmıştır: İmar planının 3. maddesinde herhangi bir sahanın her ölçekteki plan esaslarını, bulunduğu bölgenin şartlarına ve yönetmelik hükümlerine aykırı maksatlar için kullanılmayacağı belirtilmektedir. Tabii bu hüküm doğrultusunda imar planında talanın ya

da başka bir amaca ayrılmış bir yerin yapı tanımına giren bir baz istasyonunun kurulması mümkün değildir. Bunu öncelikle imar planında o maksat için belirlenmiş olması gerekmektedir. Bu belirleme yapılmadığı sürece bu baz istasyonunun oraya kurulması mümkün değildir. Mevzuat bu şekilde bakanlıkça yerine oturtulmuş ve uygulamalar bu şekilde belediyelerce yapılmakta iken 13.06.2004 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 5189 sayılı çeşitli kanunlarda değişiklik yapılmasına dair bir kanunun ek 35. maddesinde bir fıkra yayınlanmış ve elektronik haberleşme ile ilgili altyapı oluşumunda kullanılan direk, kule, kulübe, konteynır, dalga kılavuzu, enerji nakil hattı, altyapı niteliğinde tesisler gibi her türlü taşınır taşınmaz mal ve teçhizat kanun hükümlerine ve kurum tarafından çıkarılan yönetmeliklere uygun olarak kurulmak, kurumdan gerekli izin, ruhsat ve sertifikalar almak şartıyla 3194 sayılı imar kanunu ve imar kanununa dayalı yönetmeliklerde belirtilen yapı ruhsatıyesine ve yapı kullanma iznine tabi değildir hükmü getirilmiştir. Tabii böyle olunca altyapı niteliğinde konteynır, kule, anten türü cihazlar ruhsata tabi olmaktan muaf tutulmuştur Bu durumda dönüp tekrar bir değerlendirme yaptığımızda imar mevzuatı açısından şunu görüyoruz. Her ne kadar ruhsat ve yapı kullanma iznine tabi olmamakla beraber bu tür yapı niteliğine girmeyen anten, kule, kılavuz türü vb. cihazların İ.B.B.'sinin ruhsata tabi olmayan tadilata açık 70. madde dışında kalmadığını yine de elektrik projeleriyle ilgili olabilir ve müşterek alanlarda yapılmasıyla kullanım amacının değişikliğini gerektirmesi gibi nedenlerle mutlaka proje üzerine işlenmesi gerekir. Bu işleme sırasında da yine bütün kat maliklerinin (eğer 634 sayılı kat mülkiyeti tabi bir yapı ise) mutlaka oybirliği kararı bulunması ve de ilgili proje mükellefinin de muvafakati gerekiyor bu işlemler için de. Ayrıca tekrar dönüp baktığımızda yine İ.B.B. yönetmeliğinde (2002 yılında revize edilmiştir) çatılar başlıklı 41. maddesinde sadece merdiven evi, ışıklıklar, alan ve kalkan duvarları, güneş enerjisi panelleri, su depoları, çatı sathının 60 cm'den fazla geçemez hükmü var. Ayrıca duman ve hava bacaları hariç hiçbir çıkma

ve çıkıntı yapılamaz hükmü bulunuyor. Bu hüküm de dikkate alındığında bu yapılacak direk ve kulelerin çatı sathını geçmemesi gerekiyor. Bu koşullar yerine getirilmek şartıyla bu yansıtıcılar ve diğer ekipmanlar monte edilebilecektir.” Diyerek konuşmasını sonlandırdı.

Oda Hukuk Danışmanı Av. Zeki İŞLEKEL mevcut uygulamada bazı istasyonlarının durumu hakkında bilgi verdi. “İdari yargı içerisinde baktığımızda yönetmelikte belirtilen değerler insan sağlığı açısından zararlı değildir idari yargı tarafından genellikle kabul ediliyor. Ancak idari yargı konuyu daha çok imar mevzuatı açısından inceliyor. Nedir? İşte imar kanununa aykırılık açısından baktığımızda, çatı mesafesini geçmemesi gerekiyor. Otopark olarak kullanılan

Av. Zeki İŞLEKEL : 1960 Söke doğumlu. 1983 yılında DEÜ Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. 1986-1996 yılları arasında TEDAŞ hukuk müşavirliği görevinde bulundu. Halen serbest avukatlık ve EMO İzmir Şubesi Hukuk Danışmanlığını sürdürmektedir.

yer mutlaka otopark olmalıdır, çatı arasına konulmuş olan baz istasyonu işte orada ayrı yapı yapılmasını gerektiriyorsa mutlak olarak ruhsata tabidir. Bunun dışında yapılması mümkün değildir. İmar yönetmeliğine aykırılık üzerine Danıştay'ın kararları genellikle bu yöndedir. Ancak özel hukuk açısından baktığımızda konu çok değişiyor. Şimdi öncelikle kat mülkiyeti konusu açısından inceliyor. Yani şöyle baktığımızda burası ortak alandır, ortak alan içerisinde bir kiraya verme işlemidir. Genellikle de olan budur. Bu kiraya verme işleminde, bir ortak alanı kiraya verilmesi işleminde mutlak olarak bütün kat maliklerinin oybirliği geçerlidir .Aksi takdirde bu bir şekil eksikliğidir ve bu kararın iptali gerekmektedir” diyen İŞLEKEL; geçen yıl çıkan iki Yargıtay kararında konunun çok farklı noktada tartışıldığını ifade etti. Komşuluk hukuku açısından Medeni Kanunun 661. Maddesine göre kişiler komşularına zarar vermemekle yükümlüdürler, tesis sahipleri işletmelerini çevrelerine zarar vermeksizin yapmak zorunda olduklarından ispat yükünün doğrudan kişiye geçtiğini vurgulayan Zeki İŞLEKEL bugüne kadar Yargıtay'ın gerek Anayasa Mahkemesi'nin hepsinin bütün kararlarında yaşam hakkı her zaman için bütün hakların üstünde kabul edildiğini ifade etti.

Panel; konuşmacıların ardından soru ve cevaplarla son buldu.

ALLIANOİ SULAR ALTINDA KALMASIN

Alliano'nin sular altında kalmasını önleyebilmek, insanlığın ortak mirasının, gelecek kuşaklara kalmasını sağlayabilmek için geçen Eylül ayında, arkeologlar, avukatlar, mimarlar, mühendisler, hekimler, meslek odaları ve sivil toplum örgütleri temsilcileri, basın çalışanları ve duyarlı yurttaşlar tarafından “Alliano Girişim Grubu” oluşturuldu.

1800 yıllık tarihi, Anadolu mozağının en güzel parçalarından, Türkiye'de en sağlam kalmış halen kullanılabilir sıcak suyu ile en büyük sağlık merkezi aynı zamanda da şifalı sularını barındıran dünyanın doğa tarafından en iyi korunmuş veya en sağlam kalabilmiş sağlık yurtlarından birisi olan Alliano önüne geçilmez ise Kasım 2005'te su tutulması planlanan Yortanlı Barajının suları altında kalacak.

Alliano ile ilgili olarak İzmir İ. Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından 29.03.2001 tarih ve 9226 sayılı karar ile “... alanın I. derece Arkeolojik Sit olarak tesciline, antik yerleşimin göl alanı dışına çıkarılmasına ve İlyaz Çayı'nın su baskınından korunması için, DSİ tarafından gerekli bilimsel ve teknik çalışmaların yapılmasına...” karar verilmiş. **Bu karar bu güne kadar uygulanmamıştır.** Konu yeniden Koruma Kurulunun gündeminde.

Kalıntıları bulmak ve sular altından kurtarmak için geçtiğimiz Eylül ayına kadar, adeta zamana karşı yarışıldı. Öyle gözüküyor ki, önlem alınmazsa, kurtarma kazıları dahi tamamlanamadan, ören yerini sular yutacak.

Kurtarma kazıları da Alliano'nin kurtarılması anlamını taşıyor. Günümüzde, arkeolojik mirasın “yerinde korunması ve sergilenmesi” kabul edilmekte. Alliano'nin yerinde korunması ve sergilenmesi için, söz konusu baraj projesi değiştirilmeli ve ören yeri göl alanı dışına çıkartılması gerektiği belirtiliyor. Parayla değeri ölçülemeyecek “insanlığın ortak kültür mirası” ve ülkemizin eşi olmayan bir tarihi sitinin korunması için, bütün seçenekler değerlendirilmeli, mutlaka bir çözüm yolu bulunmalı.

Alliano'nin sular altında kalmasının önüne geçilmesi, bu kapsamda Yortanlı Barajının projesinde değişiklik yapılması ya da aks yerinin değiştirilmesi için, 1548 bireysel imzalı dilekçe DSİ Genel Müdürlüğü'ne gönderildi. Bu başvuruya olumlu yanıt verilmemesi halinde, konuyu ulusal ve uluslararası yargı organlarına taşıyacağını bildiren Alliano Girişim Grubu üyeleri, Alliano dostları; Alliano'nin korunması, Restore edilmesi, sağlık turizmi merkezine dönüştürülmesi, Dünya Kültür Mirası Listesine alınması ve dolayısıyla gelecek kuşaklara bırakılması için çalışmalara başladı.

Türkiye'de Telekomünikasyon Politikaları ve Evrensel Hizmet

Telekomünikasyon alanında tarihsel olarak yaygınlaştırma politikaları olarak adlandırılabilir bir dizi politika aracından bahsetmek mümkündür. Olabilecek en düşük fiyatla ya da tamamen ücretsiz olarak, ülkenin tamamının ilgili hizmete erişiminin sağlanmasının hedefleyen Kamu Hizmeti ilkesi telekomünikasyon alanının yeniden yapılandırılması öncesinde hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde uygulanmıştır. Kamu hizmetinin mantığını ağ dışsallıkları ve kritik kitle kavramları oluşturmaktadır. Ancak Kamu Hizmeti yaklaşımı, ülkelerin sanayileşme durumlarına göre bazı stratejik hedefler de içermiştir. Bu hedeflerden en önemlisi ulusal telekomünikasyon araçları sanayisinin oluşturulması ya da güçlendirilmesi olmuştur. 1900'lü yılların başında ABD'de ortaya atılan evrensel hizmet ilkesi de, bir politika aracı olarak farklı bir kökene sahip olmasına ve sonraki dönemlerde farklı anlamlar kazanmasına rağmen, 1970'li yıllardaki uygulanma biçimi bu çerçevede değerlendirilebilir.

Evrensel hizmet, başlangıçta tam da telefon alanının ölçek ekonomisi olarak kabul edilmesi ve kamu ya da özel tek bir şirket tarafından işletilmesini sağlamak üzere ve tekelci pratiklere gelebilecek eleştirileri bertaraf etmek için ortaya atılmış ve ABD'de tüm bir telefon alanının özel bir tekelin işletmesine verilmesi durumunda ortaya çıkan kamusal düzenleme gereksinimi ile çıkışarak kullanılmıştır. Evrensel hizmet terimi, 1934 Communication Act belgesinde, hükümet düzenlemesi olarak "olabildiğince çabuk bir biçimde, ABD'de yaşayan herkesi hızlı, verimli, ulus ve dünya çapında, telli ve telsiz haberleşme hizmetlerine, makul bir ücretle ve yeterli özellikler ile haberleşebilir hale getirmek" biçiminde tanımlanmıştır.

1980'li yılların ortalarında telekomünikasyon hizmet alanı yeniden yapılandırılmaya başlandığında, evrensel hizmet düşüncesi de değişime uğramaya başlamış; politika yapımcıların ve akademisyenlerin gündemlerinde telekomünikasyon politikalarının ekonomik amaçları ile ekonomik olmayan amaçlarını birleştiren bir gündem olarak yer almıştır.

Evrensel hizmet ilkesi bir telekomünikasyon politikası aracıdır. Ancak evrensel hizmetin kaynakların ya da refahın eşit dağıtılması, ya da tahsis verimliliği, hatta yeni dönemde yeniliklerin yaygın bir kullanıcı tabanıyla bağından dolayı ulusal yenilik sisteminin bir parçası olarak değerlendirilmesi gerektiği gibi boyutları ele alındığında, basitçe tek bir tür yaygınlaştırma politikasının aracı olduğunu söylemek mümkün değildir. Günümüzde ise evrensel hizmet serbestleştirilmiş telekomünikasyon pazarında, pazar oyuncularına bırakıldığında ulaşılması mümkün olmayan

bazı ekonomik ve toplumsal hedeflere ulaşabilmek için alana düzenleyici müdahaleler de bulunması çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu noktada belirlenen ekonomik ve toplumsal hedefler, evrensel hizmetin tanımlanması açısından önem kazanmaktadır. AB ülkelerinde de 1990'larda telekomünikasyon mevzuatı yapılandırılırken, temel amaç olarak telekomünikasyon hizmetlerinin tüm boyutlarının rekabete açılması belirlendikten

sonra, kamu hizmeti kavramı serbestleşme ile bağdaşmadığından yeni bir kavram arayışına gidilmiş ve evrensel hizmet zorunluluğu kavramı belirlenmiştir.

Evrensel hizmet'in bu çerçevede resmi siyasa pratiklerinde nasıl tanımlandığı ve nasıl kullanıldığı önem kazanır. İngiltere'de OFTEL evrensel hizmeti "temel telefon hizmetine ya da benzerlerine talep eden herkes için yaşadığı yere bakılmaksızın ödenebilir erişim" sunulması olarak tanımlamıştır. İngiltere'de bu tanım çerçevesinde, sabit şebeke üzerinden sesli telefona erişim, düşük hızlı veri ve faks (ve düşük maliyetli daha sınırlı hizmet paketleri seçeneği), ankesörlü telefonlar, operatör yardımına ve rehberlik hizmetlerine erişim konuları evrensel hizmet zorunluluğu içerisinde değerlendirilmektedir. Avrupa Birliği mevzuatında ise evrensel hizmet, Komisyon tarafından "coğrafi yerlerinden bağımsız olarak tüm kullanıcılar için erişilebilir olan ve belli ulusal koşullar ışığında ödenebilir bir fiyata sunulan belli kalitedeki tanımlanmış temel hizmetler bütünü" olarak tanımlanmaktadır. Komisyona göre "evrensel hizmet nosyonu ayrıca sağır ve duymayan kullanıcılar

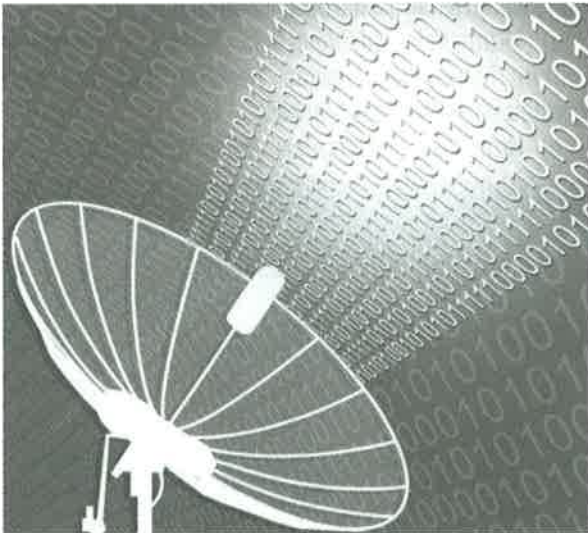
gibi dezavantajlı” kesimlere özel hizmetleri de kapsamaktadır. Dezavantajlı kesimlerin kollarını hedefleyen bu tanım doğrultusunda evrensel hizmet ses telefonu, faks hizmeti ve düşük hızda veri iletimi gibi sabit telefon ağı ile doğrudan ilgili hizmetlere erişimi, operatör yardımını, kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli ankesörlü telefonu, acil durum çağrısı özelliklerini, engelli kullanıcılara uygun özellikleri içermektedir.

Tüm bunlar, günümüzde evrensel hizmetin serbestleştirilmiş telekomünikasyon pazarında mükemmel olmayan piyasa koşullarının etkilerini azaltmaya, piyasa tökezlemesi adı verilen durumu ortadan kaldırmaya yönelik bir düzenleme olarak görülebileceğini ortaya koymaktadır. Evrensel hizmet düzenlemesinin temelinde, ekonomik ve sosyal hedefler ötesinde telekomünikasyon alanının serbestleştirilmesi durumu vardır. Telekomünikasyon alanında gerçekleştirilen reformların en önemli bileşenlerinden birisi olan serbestleştirmeler, gelişmekte olan ülkeler açısından kompleks sorunlar yaratmaktadırlar. Telekomünikasyon alanındaki reformların, gelişmekte olan ülkeler açısından anlamı evrensel hizmetin geliştirilmesinden ziyade yabancı sermayeyi ülkeye çekmek, yeni istihdam olanakları yaratmak ve hazineye katkı sağlamak biçiminde şekillenmektedir. Gelişmekte olan ülkeler, bu yabancı sermayeyi ülkenin ekonomik ve toplumsal gelişmesine en fazla yarar sağlayacak şekilde denetlemek ve yönlendirmek konusunda güçlü bir pozisyona sahip değillerdir. Dahası gelişmekte olan ülkelerde kişi başına gelirin daha düşük olması, Gelir dağılımının daha dengesiz olması, kırsal kesimlerdeki nüfusun gelişmiş ülkelerle kıyaslandığında daha büyük olması, ve tarihsel olarak serbestleşmeye geçildiğinde gelişmiş ülkelerde telekom ağının yaygınlaşması büyük ölçüde tamamlanmış olmasına

rağmen, gelişmekte olan ülkelerin tam olarak yaygınlaşmayı sağlayamamış olması telekomünikasyon alanındaki reform sürecinin olduğu denli, ekonomik ve toplumsal hedefler atfedilen evrensel hizmet türü düzenlemelerin de gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler için farklılaştırılması gerektiğini ortaya çıkartmaktadır. Türkiye sözkonusu edildiğinde de AB ülkeleri ile Türkiye arasındaki enformasyon ve iletişim hizmetlerinin yaygınlığına ilişkin farklılıklar, toplumsal ve ekonomik hedeflerin belirlenmesi ve bu hedefler çerçevesinde evrensel hizmet düzenlemesinin AB ülkelerinden farklı bir kapsamı olması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Türkiye’de Evrensel Hizmet İlkesi

Oysa Türkiye’de evrensel hizmet tanımının varolan biçimi ve olası biçimleri gelişmiş ülkelerin ya da AB’nin mevzuatından herhangi bir farklılığı içermemektedir. 1990’larda telekomünikasyon alanı yeniden yapılandırılırken evrensel hizmet ya da erişim ilkesi, asgari hizmet adı altında tanımlanmıştır. 29.01.2000 gün ve 4502 sayılı yasada asgari hizmetin tanımı yapılmaktadır. Yasa, *“Bakanlık tarafından Kurumun ve işletmecilerin görüşleri alınmak suretiyle konu ve kapsamı belirlenen, coğrafi konumlarından bağımsız olarak Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde herkes tarafından erişilebilir, belirlenmiş kaliteyi haiz ve herkesin karşılayabileceği şekilde makul bedel karşılığında sunulacak olan ve ankesörlü telefon, acil telekomünikasyon hizmetleri ve telefon rehber hizmetlerini de ihtiva eden asgari evrensel hizmet türlerini”* asgari hizmet olarak tanımladığını belirtmektedir. Avrupa Birliği telekomünikasyon mevzuatı ile benzerlik taşıyan bu ifadeye bağlı olarak, telekomünikasyon alanında oluşturulan düzenleyici kurul olan Telekomünikasyon kurumunun ilkeleri arasında, herkesin, makul bir ücret karşılığında telekomünikasyon hizmetlerinden ve altyapısından yararlanmasını sağlayacak uygulamaların teşvik edilmesi, aksini gerektiren objektif nedenler bulunmadıkça, eşit şartlardaki aboneler, kullanıcılar ve işletmeciler arasında ayırım gözetilmemesi ve hizmetlerin benzer konumdaki her kişi tarafından eşit şartlarla ulaşılabilir olması, asgari hizmetlerin belli teknik ve ekonomik koşullar çerçevesinde makul surette karşılanabilecek bir bedelle sağlanması, kalkınma plan ve programlarındaki hedeflerin gözetilmesi, milli güvenlik ve kamu düzeni gereklerine ve acil durum ihtiyaçlarına öncelik verilmesi, özürsüz, yaşlı ve sosyal açıdan korunmaya muhtaç diğer kesimlerin özel ihtiyaçlarının dikkate alınması ve düzenleyici kurum tarafından belirlenen ilkeler, kurallar ve şartlar uyarınca kullanıcılara ekonomik avantajlar ihtiva eden özel programlar sunulması gibi ilkeler, serbest rekabet ortamı sağlanması ve korunması ilkesi ile birlikte yasada belirtilmektedir. Bu durum sabit telefon alanında yaygınlaşmanın genel olarak

piyasa koşullarına bırakılması, özürülüler, yaşlılar ve sosyal açıdan korunmaya muhtaç olarak tanımlanan dezavantajlı kesimlerin ise kollarının hedeflendiğini göstermektedir. Ancak yasada yer alan bu ifadelerle rağmen, bu ilkelerin uygulama biçimini belirleyecek olan yönetmelikler eksiktir. Bu ilkelerin hayata geçirilmesi için bir evrensel hizmet fonu oluşturulması ise, hükümetin IMF ile yaptığı anlaşmalar çerçevesinde bütün fonların tasfiyesine karar verildiği için yasa taslağında olmasına karşın, yasa metninden çıkartılmıştır. Sonuç olarak yasada dezavantajlı kesimlerin kolların esas alınmış olsa bile, bugüne dek bunun en temel araçları oluşturulmamıştır.

GSM ve internet gibi hizmetler, Türkiye'de de evrensel hizmet zorunluluğu kapsamında ele alınmamaktadır. GSM konusunda, GSM hizmetleri görev sözleşmesinde kapsama alanı başlığı altında, işletmecinin "sözleşmenin yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içinde Türkiye nüfusunun en az %50'sini ve sözleşmenin yürürlük tarihinden itibaren beş yıl içinde ise en az %90'ını kapsama alanı içine alacaktır" hükmünün bulunması GSM'in coğrafi yayılmasının sağlanması açısından alınan tek önlem olma özelliği taşımaktadır. Ancak Stratejik Yaygınlaştırma modelinin bir aracı olan bu önlemin, bütünlüklü bir stratejiyi yansıttığını söylemek zordur. Diğer taraftan, Avrupa Birliği'ne aday ülke statüsü ile Türkiye'nin dahil olduğu eylem planları da söz konusudur. Bu eylem planlarından birisi olan e-Avrupa+ eylem planı, önce aday ülkeler genişletildi, daha sonra ise Avrupa Komisyonu'nun, Şubat 2001'de yaptığı çağrı ile Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Malta ve Türkiye'yi de içine alacak şekilde genişletildi.

e-Avrupa+ eylem planı, her şeyden önce Avrupa Birliği'nin enformasyon toplumu ile ilgili alanlarda geliştirdiği politikalara etkin bir biçimde uyum sağlanması ve işleyişinde hızlanma kaydedilmesini gerektirmektedir. Bu gereklilik, Avrupa Birliği ile aday ülkeler arasında, telekomünikasyon sektörünün serbestleştirilmesi, Avrupa Birliği'nin 1998 Telekomünikasyon politikalarının uygulanması ve enformasyon ve iletişim teknolojilerinin yayılma düzeyi açısından farklar bulunması ile açıklanmaktadır. Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin uygulayacağı e-Avrupa eylem planı ve aday ülkelerin uygulayacağı e-Avrupa+ eylem planı açısından çarpıcı olan Türkiye'nin politika gündemine Avrupa Birliği tarafından yeni bir maddenin eklenmiş olmasıdır. Bu konuda Türkiye'de 2002'den başlayarak kısa süre içerisinde düzenlenen ulusal toplantılar, bilişim alanında faaliyet gösteren sivil toplum örgütlerinin ve kamu kurumlarının çıkardığı yayın ve raporlar enformasyon ve iletişim teknolojilerinin yayılmasına ilişkin politikalara duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır. Ancak bu

eylem planında hedeflenen "ulusal enformasyon altyapısı ve bunun üzerinde geliştirilecek telematik hizmetlere dair altyapıların oluşturulması" konusu 1990'ların ortalarından bu yana değişik belgelerde önerilmiş olmasına ve TUENA belgesinde planlanarak, gerçekleşmesi için atılacak adımlar belirlenmiş olmasına rağmen, neden Avrupa Birliği'nin itici gücü olmaksızın gündeme alınmadığını açıklamamaktadır. Ayrıca e-Avrupa eylem planı, Türkiye düzeyinde ele alındığında Avrupa Birliği'ne uyum sağlamak dışında bir ifadeye henüz sahip değildir.

Evrensel hizmet düzenlemesi için gereken yasal düzenleme ihtiyacı Ulaştırma Bakanlığı tarafından yürütülen "Elektronik Haberleşme Kanun Taslağı" çalışması ile giderilmeye çalışılmaktadır. 2004 yılının Ağustos ayında son halini alan ve görüşler açılan Elektronik Haberleşme Kanun taslağında ise Evrensel Hizmet "coğrafi alan farkı gözetilmeksizin, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde herkesin erişebileceği, belirlenmiş hizmet kalitesi standartlarında ve karşılanabilir fiyatlarla sunulacak olan elektronik haberleşme hizmetleri" olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım mevcut yasadaki asgari hizmet tanımından herhangi bir farklılık göstermemektedir. Ancak kanun taslağında evrensel hizmet yükümlüsü, evrensel hizmet fonu, evrensel erişim, evrensel hizmetin net maliyeti gibi bir takım kavramlar tanımlanmaktadır. Bu tanımların bir kısmı evrensel hizmetin kapsamından ziyade uygulama biçimine ilişkindir. Ancak Evrensel Erişim tanımı önceki duruma göre fark yaratan bir tanımdır. Evrensel Erişim "öncelikle kırsal ve uzak bölgelerde yaşayanların, internet erişimi de dahil, iletişim gereksinimini karşılamak üzere evrensel hizmet kapsamında belirlenen elektronik haberleşme hizmetlerinin sunulması" olarak tanımlanmaktadır. Kanun taslağının Üçüncü Kısım'ı tamamen evrensel hizmet düzenlemesine ayrılmıştır. Taslağa göre, Evrensel Hizmet Politikasını Ulaştırma Bakanlığı belirler ve belirlerken şu temel ilkeleri gözönünde bulundurur:

a) Hizmetlerin sunulmasında Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan herkesin bölge ayrımı gözetilmeksizin, yararlanabilmesi,

b) Hizmetlerin ülkemizdeki kişisel gelir düzeyi göz

önünde bulundurulacak karşılanabilir fiyat seviyesinde sunulması,

c) Düşük gelirli, fiziksel engelliler ve diğer sosyal desteğe ihtiyacı olan grupların hizmetlerden yararlanabilmesi için uygun fiyatlandırma ve teknoloji seçenekleri uygulanabilmesine yönelik tedbirlerin alınması,

d) Hizmetlerin belirlenmiş hizmet kalitesi standartlarında sunulması,

Evrensel hizmetin kapsamı ise en fazla üç yılda bir yeniden değerlendirilmek ve işletmecilerin de görüşü alınarak Bakanlık tarafından değiştirilebilir olmakla birlikte, sabit telefon hizmetleri, Türkiye Cumhuriyeti dahilinde tesis edilecek ankesörlü telefonlar, Türkiye Cumhuriyeti dahilinde verilen telgraf hizmetleri, acil aramalar, basılı ve/veya elektronik ortamda sunulacak rehberlik hizmetleri olarak belirlenmiştir. Bunların dışında Evrensel Hizmet/Erişim Fonundan Desteklenecek Diğer Hizmetler başlığı altında "Evrensel Hizmet/Erişim Fonunda toplanacak gelirler ile desteklenecek hizmetler 44 üncü Maddede sayılanlarla sınırlı olmayıp, bilgi toplumu hedeflerinin ve Evrensel Erişimin gereği olarak Bakanlık tarafından belirlenecek politika doğrultusunda ülke çapında uygulanacak, Kurumun gözetiminde ve belirlediği şartlar dahilinde gerçekleştirilecek projelere fondan destek sağlanabilir" denmektedir. Bu kapsamda "Eğitim, sağlık gibi alanlarda internet erişimi ile toplu iletişim merkezlerinin tesisi gibi Evrensel Hizmet/Erişim politikaları çerçevesinde değerlendirilecek" erişim hedeflerinin de bulunduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca, Evrensel Hizmet/Erişim Fonundan Desteklenecek Diğer Gruplar başlığı altında "Öncelikle düşük gelirli ve engelliler gibi sosyal açıdan korunması gereken kesimlerin elektronik haberleşme hizmetlerinden eşitlik, taraf gözetmeme ilkeleri temelinde ve karşılayabilecekleri fiyat seviyesinde yararlanabilmelerine ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir" ibaresi yer almaktadır. Evrensel Hizmet yükümlüsünün belirlenmesi, Evrensel Hizmet Yükümlülüğünün uygulanması ve denetimi, Evrensel Hizmet yükümlülüğünün maliyetinin hesaplanması gibi konuları içeren taslağın bu bölümünde Evrensel Hizmet Fonu'nun gelir kaynakları da belirlenmiştir. Buna göre Evrensel Hizmet Fonu, "Yetkilendirmeye* ilişkin kullanım ücretlerinin % 2'si, Mali yıl sonunda Kurumun her türlü giderlerinin karşılanmasından sonra kalan miktarın % 50'si, Kurum tarafından yetkilendirilen işletmecilerden her yıl için bir önceki yılın net satış hasılatının % 1'i, Görev ve imtiyaz sözleşmeleri çerçevesinde işletmecilerden alınan hazine payının %20'si" ile oluşturulmaktadır.

Bu kanun taslağı Türkiye'de evrensel hizmet konusunda varolan boşluğu gidermekle birlikte, özellikle evrensel

hizmetin kapsamının belirlenmesi noktasındaki yetersizliği ile dikkat çekmektedir. İnternet erişimi konusu yasada sıkça anılmakla birlikte, evrensel hizmet kapsamı içine alınmamıştır.

Sonuç ve değerlendirme

Yeniden yapılandırmalar döneminde Türkiye'nin küresel aktörlerin önerdiği reform sürecine uyum sağladığı ve hem sabit telefon, hem de yeni teknolojiler alanında hizmetlerin yaygınlaşması sorununu piyasaya bıraktığı söylenebilir. Telekomünikasyon alanının yasal çerçevesini oluşturan 4502 sayılı yasada yer alan asgari hizmet tanımı ve evrensel hizmetin düzenlenmesini amaçlayan "Elektronik Haberleşme Kanun Taslağı"nda belirlenen kapsam, sabit telefon hizmetleri alanında toplumun dezavantajlı kesimlerini kollama ilkesini ifade etmesine rağmen, hala bunun için gerekli araçlar oluşturulamamıştır. İnternet ve cep telefonu alanları ise neredeyse bütünüyle kendi kendini düzenlemeye ve piyasa güçlerine terk edilmiştir. Cep telefonu alanında lisans anlaşmalarına eklenen kapsama alanı zorunluluğu, internet alanında da internet erişiminde telefon altyapısını kullanmaktan kaynaklanan ücrette indirimini amaçlayan 822'li hatlar uygulaması dışında Türkiye'nin bu hizmetleri yaygınlaştırmaya dönük herhangi bir önlem almadığı söylenebilir.

Oysa, enformasyonun gelişmenin başlıca itici gücü olarak tasarlandığı enformasyon toplumunda, sadece temel telefon hizmeti, düşük hızlı veri ve faks hizmetine değil, gelişmiş enformasyon hizmetlerine de evrensel erişim son derece önemli hale gelmiştir. Bu çerçevede tartışıldığında, evrensel hizmetin daha da genişletilmesi ve yeni hizmet alanlarına doğru yaygınlaştırılması gerekmez mi sorusu önem kazanmaktadır. Egemen görüş, liberalizasyon ve rekabet ağların genişlemesi ve karşılanamayan hizmetlerin sağlanmasına ivme getirecektir tahminini yaptığı halde, özellikle gelişmekte olan ülkelerde liberalizasyonla evrensel hizmetin birbirine nasıl uyum sağlayacağı sorusu cevapsız kalmaktadır. Gelişmekte olan ülkeler açısından hem temel hizmetlere evrensel erişim sağlanması konusu, hem de internet gibi gelişmiş hizmetlerin herkes tarafından erişilir kılınması için bazı kamu politikaları uygulanmasına artan düzeyde ihtiyaç vardır.

* Yetkilendirme ücreti, idari ücretler ve kullanım ücretlerinden oluşur. İşletmecinin bir önceki yıl net satışlarının binde beşini geçmemek üzere, uluslararası yükümlülükler de dikkate alınarak işletmecilerden idari ücret alır. Kaynakların kullanım hakkının verilmesine ve söz konusu kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasının teminine yönelik olarak kullanım ücreti alınır.

Not: Bu yazı 18 Ekim 2004 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen "Avrupa Birliği ve Türkiye'de İletişim Politikaları" başlıklı uluslararası konferansta sunulan metnin gözden geçirilmiş halidir.

HABERLER...HABERLER...HABERLER...

• Anzakların torunları Avustralyalı ve Yeni Zelandalılar, her yıl Türkiye'ye gelerek Çanakkale Savaşı'nın yıldönümünde anma törenlerine katılıyorlar. Törenlerin en renkli anlarından olan "Maori"lerin geleneksel "Haka" dansının sergilendiği bölüm Başbakanlık'tan veto yiyerek programdan çıkarıldı. Gerekçe milli dansın müstehcen bulunması. Yerliler seneye takım elbiseleriyle gelecek.

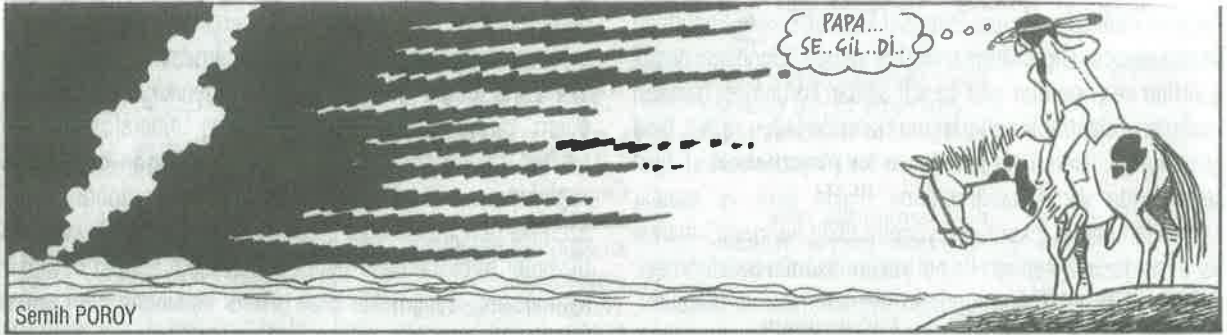
• Alman bilim insanları kanserli hücrelerin teşhisinde kullanılacak yeni bir yöntem geliştirdi. Leipzig Üniversitesi bilim adamlarının geliştirdiği yöntemde hücreler tek tek lazer yardımıyla "Filistin askısı"nda geriliyor, hastalıklı hücreler gerilmeye direnç göstermeyip uzarken sağlıklı hücreler şekil değiştirmiyor. Bilim adamlarına geçen yıl Türkiye ziyaretlerinde işkencelerde yoğun olarak kullanıldığını gördükleri Filistin askısının ilham verdiği sanılıyor.

• Liseli üç kız öğrenci arasında "erkek arkadaş" yüzünden çıkan kavgaya kanlı bitti. Kızılay Karanfil Sokak'ta erkek arkadaş nedeniyle lise öğrencisi üç "genç kız" arasında çıkan kavgada, Sema Y. ve Songül E. yüzlerinden jilette yaralandı. İki genç kız ambulansla Numune Hastanesi'ne kaldırılırken jiletçi kız kayıplara karıştı. Günümüz şiddet ortamında erkekler arasında sıradanlaşan saldırganlık "kızları" da kapsayınca haber oldu.

• Savunma Bakanı Vecdi Gönül 8 Mart'ta AKP'li kadınlara yaptığı konuşmada, Avrupa ahlakını yani ahlaksızlığını hem de istatiki olarak "Bunların %27'si evlilik dışı doğmuştur. Demek ki 100 milyondan fazla insan evlilik dışı doğmuş" dedi ve Türkiye'deki kadın haklarını "Batılı kadın keşke Türk kadınının yerinde olsaydı" diye düşünüyor" safsatasıyla övdü. Kaç Avrupalı kadınla tanıştı da, onlarda kendisine "Ah ah, keşke Türk kadını olsaydı da, bizimde başımızda sizin gibi bir kadın hakları savunmasına bakanımız olsaydı" diye konuştu mu bilemiyoruz.

• TOKİ Başkanı Erdoğan Bayraktar ucuza konut kapatmak isteyen milletvekillerini "Ahlaksızlık bunun neresinde Milletvekili karı mı satıyor affedersiniz?" diye savundu. Ama koltuğunu sürekli kılmak ya da ileride milletvekili olmak niyeti bile affedilemeyecek üslubunu meşrulaştırıyor.

• 23 Nisan geleneksel demeç ve kısa süreli çocuklarla paylaşılan koltuk seremonileriyle kutlandı. Bu arada Genelkurmay Başkanı yıllık değerlendirme konuşmasında "İrticai örgütler kamu kurumlarında kadrolaşma gayretlerini artırmış, bu yönde önemli mesafeler katetmişlerdir" uyarısında bulundu. Uyarının hedefi iktidar partisinin Başkan Yardımcısı da "çok doğru" diye alkışladı. Bundan böyle neyin yanlış ve neyin doğru olduğu asla anlaşılamayacak.

FAZLASI DA FAZLA

Nevşehir'in Acıgöl ilçesine bağlı 1986 nüfuslu 300 haneli belde 1100 adet elektrik direği mevcut. 10 yıl önce yapımı tamamlanan şebeke projesi biraz "uzak" görülünce boş ve yerleşime açılmayan araziler direklerle dolmuş. Bu kez her zamanın aksine doğru yapılmış ve altyapı önceden gelmiş ama, belde de kişi başına 0,55, hane başına 3.6 adet direk düşüyor. Belediye Başkanı direklerin sökülmesi isteğine TEDAŞ' dan cevap alamadığını söylüyor, sanki İzmir'de bir direk dikimi, bir direk tadilatı için yıllardır beklemiş olanlara nispet yaparcasına.

DELİKANLI PENGUEN İSTİYORUZ

Almanya'da eşcinsel olduğundan şüphelenilen bir grup erkek penguene, dişi penguin getirmek isteyen hayvanat bahçesi, gay ve lezbiyen örgütlerinin protestolarıyla karşılaştı. Hayvanat bahçesi sözcüsü Heike Kueck "Burada kimse gay penguenleri, heteroseksüel yapmaya çalışmıyor. Biz sadece eşcinsel oldukları için mi, yoksa dişi yoksunluğundan mı böyle davrandıklarını anlamaya çalışıyoruz" dedi.